

Umsagnaraðili: Kristján Ingi Úlfsson
Kt. 070374-3749,
Ásgarði 12, 108 Reykjavík
Kristjan.ulfsson@gmail.com

Alþingi,
allsherjar- og menntamálanefnd
Austurstræti 8-12
101 Reykjavík.

Reykjavík, 19. maí 2020.

Efni: 715. mál., Frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum er varða eignarráð og nýtingu fasteigna (aðilar utan Evrópska efnahagssvæðisins, landeignaskrá, ráðstöfun landeigna, aukið gagnsæi o.fl.).

Tilgangur þessarar umsagnir er sérstaklega að ræða III. Kafla, 4. gr. Ofangreinds frumvarps.

Það er fagnaðarefni að forsætisráðherra leggi fram þetta frumvarp og skerpi á skráningu jarða því ekki er vanþörf á að skrá landeignar á réttan hátt um allt land.

Umsagnaraðili er einn af 18 erfingjum jarðar einnar á Suðurlandi sem jafnframt er í landbúnaðarnotum með virkum ábúanda. Síðan árið 2003 höfum við landeigendur staðið í deilum við aðliggjandi jarðareiganda um staðsetningu örnefnis er aðskilur þessar jarðir, og höfum við tvívegis þurft að leita á náðir dómstóla, án þess þó að fá úrlausn okkar mála eða lokaniðurstöðu á deilurnar, og því ríkir enn fullkomin óvissa um landamerki sem í gegnum árin hefur þróast út í frekari deilur, átroðning og rýringu landgæða.

Svona deilur eru kostnaðarsamar og tímafrekar og höfum við eigendurnir þurft að greiða samtals um 8 milljónir króna í lögfræðikostnað vegna þessara deilna.

Umsagnaraðili telur það ekki verjandi í nútímaþjóðfélagi að mótaðili með dýpri vasa og klókari lögfræðinga geti spilað á kerfið og hagað dómsmálum á þann hátt að söguleg gögn séu einskis metin og beri þar með einnig mikla ábyrgð á að rýra sögu landsins ásamt staðsetningu aldagamalla örnefna.

Það er því einmitt mjög mikilvægt að fela Þjóðskrá Íslands að annast skráningu eignarmarkna, byggða á sögulegum gögnum.

Það er hins vegar skoðun umsagnaraðila að það þurfi að ganga enn lengra með þessa skráningu og veita Þjóðskrá ákvörðunarvald og úrskurðarrétt í skráningu eignarmarkna, landamerkja og örnefna sem landeigendur yrðu annað hvort að hlíta, eða að úrskurður hefði lagalegt gildi í frekari dómsmálum um landamerki. Þetta er því miður ekki staðan í dag, þar sem ávallt er tekið fram að örnefni og landamerki Þjóðskrár og Landmælinga Íslands hafi ekkert lagalegt gildi.

Umsagnaraðili: Kristján Ingi Úlfsson
Kt. 070374-3749,
Ásgarði 12, 108 Reykjavík
Kristjan.ulfsson@gmail.com

Umsagnaraðili telur að það geti verið góð hugmynd að setja á laggirnar óháðan starfshóp sérfræðinga innan Þjóðskrár sem hefði það hlutverk að rýna og meta söguleg gögn og leiða í ljós hin réttu landamerki jarða. Landeigendur sem væru í óvissu með sín mál gætu því leitað til umrædds starfshóps, afhent söguleg gögn og beðið um umsögn og úrlausn deilumála.

Það mætti hugsa sér að úrskurðarbeiðandi greiði einhvers konar málskráningargjald sem staðið gæti straum af kostnaði við úrvinnslu gagna, en gæta þyrfti að því að slíkur kostnaður væri ekki óyfistíganlegur fyrir fjárminni aðila. Hugsast gæti að meta gjald þetta út frá leigutekjum jarða, fasteignamati eða öðrum slíkum leiðum.

Það er mikilvægt að allir aðilar í réttarríki njóti þeirra sjálfsögðu réttinda að geta fengið úrlausn sinna mála á sanngjarnan hátt og jafnframt að tekið sé tillit til sterkrar sögu landsins og að hún fái að vaxa og dafna inn í framtíðina.

Virðingarfyllst,

Kristján Ingi Úlfsson